Ministerstwo
Edukacji Narodowej

Departament Kształcenia Ogólnego

DKO-WNPiOSz.053.18.2026.MK

Warszawa, 23 października 2026 r.

[redacted]

Szanowny Panie,

odpowiadając na petycję przekazaną przez Ministerstwo Finansów pismem nr DK-S.0511.1.130.2026 z 17 września br. uprzejmie informuję, co następuje.

Jednostka samorządu terytorialnego jest zobowiązana do prowadzenia szkół zgodnie z zasadami przyjętymi w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe[1]. Natomiast – zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych[2] – środki niezbędne na realizację zadań oświatowych zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Oznacza to, że prowadzenie szkół jest finansowane ze środków publicznych, nie są to jednak środki z budżetu Ministra Edukacji. Zgodnie z nową ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego[3], od 2025 r. zmianie uległ dotychczasowy system finansowania zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Od 2025 roku dla jednostek samorządu terytorialnego są naliczane kwoty potrzeb oświatowych. Ustalanie kwot potrzeb oświatowych zastąpiło dotychczasowe naliczanie środków w ramach części oświatowej subwencji ogólnej i tzw. dotacji przedszkolnej. Kwota potrzeb oświatowych dla każdej jednostki samorządu terytorialnego obejmuje łączne środki naliczone na wszystkie dzieci zapisane do szkół i placówek, których organem prowadzącym lub rejestrującym jest dana JST. Środki są naliczone zgodnie z algorytmem uwzględniającym wszystkie wskaźniki oraz wagi zawarte w załączniku do rozporządzenia w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego, które co roku wydaje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

Formuła algorytmicznego podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych uwzględnia szereg czynników i parametrów w odniesieniu zarówno do zadań szkolnych jak i zadań pozaszkolnych i jest corocznie opiniowana przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, związki zawodowe i partnerów społecznych. Podczas jej konstruowania, w Ministerstwie Edukacji Narodowej dokonuje się szeregu analiz wskaźników ekonomicznych, obrazujących przeciętne koszty kształcenia i działalności szkół oraz placówek oświatowo-wychowawczych.

Sposób finansowania zadań oświatowych jest powiązany ze swobodą jednostek samorządu terytorialnego w kształtowaniu polityki oświatowej na swoim terenie. Samorządy kierują się własnymi kryteriami podziału środków budżetowych na poszczególne szkoły i placówki, w szczególności mogą uwzględnić lokalne uwarunkowania i specyfikę poszczególnych szkół (np. liczbę uczniów, stopnie awansu zawodowego nauczycieli). Samorządy terytorialne,

[1] Dz.U. 2017 poz. 59.
[2] Dz.U. 2017 poz. 2203.
[3] Dz. U. z 2024 r. poz. 1572.

tel. (22) 34 74 792
sekretariat.dko@men.gov.pl
www.men.gov.pl

al. J. Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

prowadząc (dotując) szkoły i placówki, działają w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, w tym finansową. W każdym samorządzie faktyczne skutki realizacji zadań oświatowych są efektem samodzielnego stosowania przepisów.

Nauczanie poszczególnych przedmiotów jest jednym z zadań oświatowych realizowanych przez JST i finansowanych z ich łącznych dochodów, w tym udziałów z podatków i subwencji ogólnej. Sposób podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych określa co roku rozporządzenie ministra właściwego do spraw edukacji.

Nauczanie religii odbywa się na podstawie programów opracowanych i zatwierdzonych przez właściwe władze kościołów i innych związków wyznaniowych i przedstawionych Ministrowi Edukacji do wiadomości. Te same zasady stosuje się wobec podręczników do nauczania religii (podstawa prawna: § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach[4]).

Lekcje religii mają charakter wyznaniowy i są organizowane w przedszkolach i szkołach na życzenie rodziców uczniów (lub pełnoletnich uczniów). Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej[5] w art. 53 ust. 3-4 stanowi: „Rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniami. Przepis art. 48 ust. 1 stosuje się odpowiednio. Religia kościoła lub innego związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej może być przedmiotem nauczania w szkole, przy czym nie może być naruszona wolność sumienia i religii innych osób".

Lekcje etyki to autonomiczne, niezależne od religii, zajęcia organizowane także na życzenie rodziców lub pełnoletnich uczniów. Lekcje etyki wspierają wychowawczą funkcję szkoły. Uczeń może uczestniczyć w lekcjach religii i w lekcjach etyki, w jednym z tych zajęć lub w żadnym z nich.

Odnosząc się do postulatu „przeprowadzenia prac legislacyjnych nad wprowadzeniem **jednej obowiązkowej godziny tygodniowo zajęć z religii albo etyki dla uczniów**, z możliwością wyboru przez ucznia lub jego rodziców pomiędzy tymi przedmiotami, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej zgodności tego rozwiązania z konstytucyjną wolnością sumienia i religii" wyjaśniam, że w kwestii tej wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 2 grudnia 2009 r. Sygn. akt U 10/07: „Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167), zawierający uniwersalny katalog podstawowych praw i wolności, ratyfikowany przez Polskę 3 marca 1977 r. propagował podstawowe prawa i wolności jednostki w skali światowej. Powołując się na inspiracje ideowe płynące z Karty Narodów Zjednoczonych oraz Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, wskazując, że zamieszczone w Pakcie Praw Obywatelskich prawa podstawowe osoby ludzkiej wypływają z „przyrodzonej godności osoby ludzkiej", określono w art. 18 ust. 1 Paktu Praw Obywatelskich treść pojęcia „wolność (…) sumienia i wyznania". (…) Ustęp 2 art. 18 stanowi bowiem: „Nikt nie może podlegać przymusowi, który stanowiłby zamach na jego wolność posiadania lub przyjmowania wyznania albo przekonań według własnego wyboru".

Ministerstwo Edukacji Narodowej proponuje zachowanie dotychczasowego rozwiązania, które pozostawia rodzicom pełną swobodę w wyborze nauki religii, etyki, obu tych przedmiotów lub żadnego z nich. Obecne rozwiązanie polegające na w pełni swobodnym wyborze (dokonywanym przez rodziców), co do udziału ich dziecka w nauce religii, etyki, obu

[4] t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 983 z późn. zm.
[5] Dz.U. 1997 Nr 78, poz. 483.

tych przedmiotów lub nieuczestniczenia w żadnym z nich jest - w opinii Ministerstwa Edukacji Narodowej - optymalne.
W kwestii „przywrócenia zasady, zgodnie z którą **ocena z religii lub etyki jest wliczana do średniej ocen ucznia**, na równych zasadach z innymi przedmiotami, informuję, że przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 22 marca 2024 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 438) wprowadzono zmianę polegającą na rezygnacji z wliczania do średniej ocen rocznych lub końcowych ocen klasyfikacyjnych z religii i etyki.

Zajęcia religii i etyki są dobrowolne, zatem rodzic lub pełnoletni uczeń może zdecydować w każdej chwili o rozpoczęciu uczęszczania przez ucznia na lekcje religii (etyki) lub zrezygnować z uczestnictwa w tych zajęciach. W związku z tym, że zajęcia religii i etyki nie są zajęciami, na które uczeń jest obowiązany uczęszczać, nieuzasadnione jest, aby roczna lub końcowa ocena klasyfikacyjna z tych zajęć miała wpływ na średnią uzyskanych ocen.

Ministerstwo Edukacji Narodowej nie przewiduje zmian w powyższym zakresie.

Z poważaniem

Tomasz Głowacki
Zastępca Dyrektora
/ – podpisano cyfrowo/

tel. (22) 34 74 792
sekretariat.dko@men.gov.pl
www.men.gov.pl

al. J. Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa